

НАПРЯМ 2. ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА ТА ТУРИЗМ

Ісаєва Ю.В.

*здобувачка освітнього ступеня «Бакалавр»,
Маріупольський державний університет*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-602-0-14>

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТУРИЗМУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ПІСЛЯКРИЗОВОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Сучасний розвиток світової економіки характеризується активним впровадженням цифрових технологій у різні сфери діяльності, зокрема у туристичну галузь. Туризм є однією з найбільш динамічних галузей світової економіки, яка суттєво реагує на глобальні соціально-економічні зміни та інноваційні процеси. Умови глобалізації сприяють розширенню міжнародних туристичних зв'язків, підвищенню мобільності населення та формуванню нових форматів туристичних послуг [1].

Водночас розвиток інформаційно-комунікаційних технологій суттєво змінює механізми функціонування туристичного ринку та моделі взаємодії між туристами і туристичними підприємствами. Важливу роль у цьому процесі відіграє діяльність World Tourism Organization, яка визначає цифровізацію одним із ключових напрямів розвитку світової туристичної індустрії. У сучасних умовах цифрові технології, такі як онлайн-бронювання, мобільні додатки, штучний інтелект, Big Data та віртуальна реальність, активно інтегруються у туристичну діяльність. Їх використання дозволяє підвищити ефективність управління туристичними підприємствами, покращити якість обслуговування клієнтів та створити нові туристичні продукти [2].

Особливої актуальності питання цифрової трансформації туризму набуло після глобальних кризових явищ, зокрема

пандемії COVID-19, яка суттєво вплинула на функціонування туристичної галузі. У цих умовах цифрові інструменти стали важливим механізмом підтримки туристичного бізнесу та відновлення туристичних потоків. Аналітичні дослідження World Travel & Tourism Council свідчать, що впровадження цифрових технологій сприяє підвищенню конкурентоспроможності туристичних підприємств і формуванню інноваційних моделей туристичного бізнесу.

Крім того, цифровізація туристичної галузі сприяє розвитку концепції «розумного туризму», що передбачає інтеграцію сучасних технологій у систему управління туристичними DESTINATIONAMI [3]. Це забезпечує ефективне використання туристичних ресурсів, оптимізацію туристичних потоків та підвищення рівня задоволеності туристів [4]. В умовах глобалізації та післякризового відновлення цифрова трансформація виступає одним із ключових чинників сталого розвитку туристичної індустрії. Саме тому дослідження процесів цифровізації туризму є актуальним як з наукової, так і з практичної точки зору.

Метою роботи є дослідження особливостей цифрової трансформації туризму в умовах глобалізації та визначення перспектив його розвитку.

Глобалізація суттєво вплинула на структуру та масштаби туристичних потоків. За визначенням Всесвітньої туристичної організації, туризм є соціально-економічним явищем, що охоплює діяльність осіб, які подорожують та перебувають поза межами звичного середовища не більше одного року з метою відпочинку, бізнесу чи інших цілей [5].

В умовах глобалізації туристична індустрія активно інтегрує інноваційні технології у процеси управління, маркетингу та обслуговування туристів.

Представлена таблиця (див. табл. 1) узагальнює основні напрями цифрової трансформації туристичної галузі в умовах глобалізації та післякризового відновлення.

Використання цифрових технологій, онлайн-платформ та інноваційних інформаційних систем сприяє модернізації туристичних послуг, підвищенню ефективності управління

туристичними підприємствами та розвитку туристичних дестинацій. У сучасних умовах цифровізація виступає важливим інструментом підвищення конкурентоспроможності туристичної індустрії та забезпечення її сталого розвитку [6].

Таблиця 1

Узагальнена таблиця впливу цифрової трансформації на розвиток туризму

Напрямок цифрової трансформації	Характеристика процесу	Значення для розвитку туризму	Джерело
Впровадження цифрових технологій у туристичний бізнес	Використання інформаційно-комунікаційних технологій, онлайн-сервісів, мобільних додатків	Підвищення ефективності управління туристичними підприємствами та якості обслуговування туристів	[7]
Цифровізація туристичних послуг	Використання платформ бронювання, електронних квитків, мобільних сервісів	Спрощення процесу планування подорожей та підвищення доступності туристичних послуг	[8]
Розвиток цифрових платформ і туристичних сервісів	Використання національних та міжнародних туристичних платформ, інформаційних систем	Розширення туристичного ринку та формування нових бізнес-моделей у туризмі	[6]
Формування «smart-туризму»	Інтеграція технологій Big Data, штучного інтелекту, цифрових систем управління дестинаціями	Підвищення ефективності управління туристичними потоками та розвитку туристичних територій	[5]
Цифрова трансформація як фактор післякризового відновлення туризму	Використання інноваційних цифрових інструментів для підтримки туристичного бізнесу та відновлення туристичних потоків	Підвищення конкурентоспроможності туристичної галузі та формування нових стратегій розвитку	[9]

У результаті проведеного дослідження встановлено, що цифрова трансформація є одним із ключових факторів розвитку сучасної туристичної галузі. Використання інформаційно-комунікаційних технологій сприяє підвищенню ефективності діяльності туристичних підприємств та розширенню їх можливостей на міжнародному ринку. Значну роль у розвитку цифровізації туризму відіграють міжнародні організації, зокрема World Tourism Organization, які формують глобальні стратегії розвитку туристичної індустрії.

Встановлено, що впровадження онлайн-сервісів, мобільних додатків, систем електронного бронювання та цифрових платформ значно спрощує процес планування подорожей і підвищує доступність туристичних послуг. Важливим напрямом розвитку туризму є також використання технологій штучного інтелекту, великих даних та віртуальної реальності, які сприяють формуванню нових форматів туристичного досвіду. Цифрові технології забезпечують персоналізацію туристичних послуг та підвищують рівень задоволеності туристів.

Післякризове відновлення туристичної галузі значною мірою залежить від рівня впровадження цифрових інновацій та розвитку цифрової інфраструктури. Аналітичні дослідження World Travel & Tourism Council підтверджують, що цифровізація сприяє підвищенню конкурентоспроможності туристичних підприємств та забезпечує їх адаптацію до сучасних викликів. Крім того, цифрова трансформація сприяє формуванню концепції «розумного туризму», що передбачає інтеграцію сучасних технологій у систему управління туристичними дестинаціями.

Узагальнюючи результати дослідження, можна зробити висновок, що цифрова трансформація є важливим інструментом модернізації туристичної галузі та забезпечення її сталого розвитку. Подальший розвиток туризму потребує активного впровадження інноваційних технологій, розвитку цифрових сервісів та формування ефективних стратегій управління туристичною діяльністю. Це сприятиме підвищенню якості туристичних послуг, розширенню туристичних потоків та зміцненню позицій туристичної індустрії на світовому ринку.

Література:

1. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Київ: Альтерпрес. 2002. 436 с.
2. Мальська М.П. Пандяк І.Г. Готельний бізнес: теорія та практика: підручник. Вид. 3-ге, перероб. та допов. Київ: Центр учбової літератури. 2017. 472 с.
3. Buhalis, D. Technology in Tourism-From Information Communication Technologies to eTourism and Smart Tourism towards Ambient Intelligence Tourism: A Perspective Article. *Tourism Review*. 2020. Pp. 267–272.
4. Gretzel U., Dieke P., King B. & Sharpley R. Smart Tourism Development. *Tourism in Development: Reflective Essays*. 2021. Pp. 159–168.
5. World Tourism Organization. Tourism Highlights. 2023. URL: https://voyagesafriq.com/wp-content/uploads/2023/09/Tourism_Highlights_2023.pdf
6. Горчак Р. Цифровізація внутрішнього туризму в Україні: стан, ініціативи та аналітика. *Інновації та технології в сфері послуг і харчування*. 2025. №2 (16). С. 139–145.
7. Валінкевич, Н., Шестакова, А. (2024). Цифрова трансформація як конкурентна перевага в індустрії туризму та гостинності. *Економіка та суспільство*. №68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-37>
8. Нікітенко К.С. Цифровізація як нова парадигма управління розвитком туризму. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка: Науковий журнал*. Вип. 20. 2024. С. 314–320.
9. Кирилюк, І., Барвінок, Н. Цифрова трансформація туризму як фактор геоекономічної стійкості України в умовах відновлення. *Економічні горизонти*. 2025. №4 (33). С. 168–182.